

Una nova versió del Cant de la Carxofa a la Mare de Déu de l'Olivar (1918)

FRANCESC CAMPOS COSME (1881-1930), UN ALAQUASER IL·LUSTRE

Alaquàs es distingeix per ser, entre les localitats de l'Horta i els barris de la ciutat de València on continua celebrant-se l'anomenat Cant de la Carxofa, l'únic municipi que posseeix dues versions del famós motet; ja que, a diferència de les altres poblacions, entre nosaltres s'entona en honor de la Mare de Déu de l'Olivar (el dia 8 de setembre) i del Crist de la Bona Mort (el 9 de setembre)¹.

Doncs bé, podem dir que Alaquàs no sols compta amb dues versions del Cant de la Carxofa, sinó amb tres, ja que, en 1918, un il·lustre alaquaser anomenat Francesc Campos Cosme (1881-1930) –un home que fou músic, compositor i xicotet industrial: el que actualment qualificaríem com un emprenedor–compongué la lletra i la música d'una versió de la Carxofa a la Mare de Déu de l'Olivar que, durant la major part dels darrers cent dos anys, ha passat pràcticament inadvertida.

La primera referència actual, podríem dir, a la Carxofa de Campos Cosme que he sigut capaç de localitzar aparegué publicada en el treball que Josep M. Soriano dedicà, en el volum de *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* corresponent a 1981, a l'anomenada «Crònica del Asilo del Corazón de María», «nombre con que inicialmente se le llamó a la casa instalada en Alaquàs por las Religiosas Oblatas»². Allí Soriano es preguntava: «¿Saben los alacuaseros que se conservan

¹ A propòsit d'aquesta tradició tan bella i característica, vegeu el meu treball titulat «Aproximació a la història del cant de la Carxofa d'Alaquàs», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 2016, p. 33-64.

² SORIANO BESSÓ, JOSEP M., «Alaquàs en el último tercio del siglo XIX: la instalación de las religiosas oblatas en el convento de la Virgen del Olivar», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 1981, p. 84.

Dues imatges de Francisco Campos Cosme, Teresa Ferrer Català i Teresa Campos Ferrer.

otros motetes de la “Carxofa” cuyo autor era el maestro Campos, de Alaquàs? ¿Llegaron a cantarse alguna vez?»³.

Posteriorment, en 1992, mossén José Esteve Forriol elaborà una aproximació biogràfica a Francesc Campos Cosme –a qui qualificava com «un hijo de Alaquàs, humilde, sencillo, en el que germinó, como en tantos otros alaquasenses, la afición a la música»– en què ampliava notablement la informació sobre l'autor d'«una versión propia del villancico dedicado a la Virgen del Olivar, conocido de ordinario con el nombre de “Carxofa”»⁴.

D'aquesta manera, en el transcurs d'aquell article Esteve Forriol assegurava que Campos no sols «fue uno de los pioneros o iniciadores de aquellas pequeñas empresas o “tallerets” que en diversos campos industriales proporcionaban trabajo a hombres y mujeres, sin necesidad de salir del pueblo»⁵, sinó que «también cultivó la música. Y ésta fue muy posiblemente su principal vocación»⁶.

Per a aconseguir una millor comprensió de la biografia de Campos, Esteve dividia la seua trajectòria vital en tres apartats que titulava de la següent manera: «Un taller de confección», dedicat a l'activitat professional; «Un músico inspirado», referent a la musical; i «Hombre de fe», a la de creient practicant. Tres facetes creatives que sovint s'entrellaçaren i conformaren la complexa, atractiva i productiva personalitat del nostre protagonista.

En un principi, «como su padre y como dos de sus hermanos» –Josep i Vicent–, Francesc Campos Cosme es dedicà a l'ofici d'esquilador. Una ocupació, però, que prompte abandonà «llevado por su espíritu de iniciativa», afirmava Esteve. I potser també per la influència de la seua muller, Teresa Ferrer Català, amb qui contragué matrimoni en juny de 1908 i amb qui tingué onze fills: nou xiquetes i dos xiquets.

Així, en base a la informació que una de les filles de Campos, Maria de l'Olivar –que fou monja doctrinera i, en professar, prengué el nom de Pilar– facilità a Josep M. Soriano durant l'entrevista que mantingueren a principis dels anys vuitanta, i també de les dades que una altra de les filles, Assumpció, facilità a

³ *Ibidem*, p. 89.

⁴ ESTEVE FORRIOL, JOSÉ, «Un músico y pequeño industrial en el Alaquàs de principios de este siglo», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 1992, p. 57.

⁵ *Ibidem*, p. 53.

⁶ *Ibidem*, p. 57.

Àngela Campos (al voltant de 1905).

Josep Campos Cosme.

Vicent Campos Cosme.

Vicent Campos i Francesca Llàcer.

dues nebodes –María Desamparados Guiñón Campos, la neta major de Campos Cosme, i Elvira García Campos, exalcaldessa d'Alaquàs–, podem establir que, per ordre cronològic, els onze fills i filles del matrimoni Campos-Ferrer varen ser els següents:

- Un xiquet que va morir en nèixer, el 1909.
- Teresa, que nasqué en 1910 i va morir el 31 de març de 1931, als 21 anys d'edat.
- Àngels, que nasqué en 1912, «ingresó [...] en el Instituto fundado por la Madre Josefa Campos Talamantes y allí murió santamente, querida por todos»⁷, el 12 de setembre de 1985, als 72 anys.
- Maria de l'Olivar, que nasqué en 1914 i va morir als 6 anys.
- Rosario, que nasqué el 7 de gener de 1916 i faltà l'11 d'agost de 2006, als 90 anys.
- Assumpció, que nasqué el 24 d'agost de 1918 i traspassà el 4 d'agost de 2013, als 95 anys.
- Una altra xiqueta anomenada Maria de l'Olivar, que nasqué en 1920, professà com a monja doctrinera amb el nom de Pilar, i va faltar el 12 de juliol de 1998, als 77 anys. És la persona amb qui s'entrevistaren tant Josep M. Soriano com José Esteve Forriol.
- Un altre xiquet que va morir en nèixer, el 1922.
- Carmen, que vingué al món en 1924 i va morir als 6 anys, el 17 de juny de 1930.
- Amparo, que nasqué en 1926 i va faltar el 17 de desembre de 1928, als 2 anys.
- I una altra xiqueta anomenada Amparo, que va nèixer el 27 de març de 1929 i morí el 31 de maig de 2012, als 83 anys.

Pel que fa a les dates de naixement i defunció del matrimoni, cal dir que Francesc Campos Cosme nasqué l'11 de juliol de 1881 i va faltar el 10 d'octubre de 1930,

⁷ *Ibidem*, p. 54

Àngela Cosme i Elvira Campos.

Elvira Campos i Miquel Tàrraga.

als 49 anys; mentre que la seua esposa, Teresa Ferrer Català, de qui ignorem la data de naixement –que cal situar al voltant de 1887–, traspassà set mesos després de Francesc, l'11 de maig de 1931, als 44 anys d'edat.

UN EMPRENEDOR I HOME DE FE SOCIALMENT COMPROMÉS

En referència a la labor professional que desenvolupà Campos Cosme després d'un breu període com a esquilador, cal dir que –tal com relatà Esteve Forriol– la muller, Teresa Ferrer, «aprendió a coser al lado de su madre y ésta pronto le compró una máquina para confeccionar calcetines y medias. Fue la primera máquina de tejer –según recuerdan sus familiares– que entró en Alaquàs»⁸. Així les coses, no resulta estrany que, en abandonar l'ofici patern, Francesc esdevinguera «representante de máquinas de coser» i muntara un taller de confecció «al que siguieron luego en Alaquàs tantas instalaciones pequeñas,

⁸ *Ibidem*, p. 53.

dedicadas a la actividad que entonces se designaba con el nombre de “fer calça”»⁹.

Primer de manera modesta –en un piset– i més tard en el núm. 23 del carrer Major, on ja disposaven de «toda la maquinaria necesaria para la confección completa de los géneros», el matrimoni Campos-Ferrer aconseguí impulsar un obrador amb una producció tan notòria que «abastecía diversos pueblos de la provincia de Valencia, pero, en especial, se destinaba a Barcelona», i que durà al voltant d'un parell de dècades. «Francisco Campos era el nombre con que se presentaba en las tarjetas el activo propietario de la “Fábrica de Géneros de Punto” con “máquinas para coser, para hacer medias y especiales”, y aún añadía: “agujas y accesorios de todas clases, etc.” con local para la venta en la “Calle de la Carda, 22. Valencia”», en paraules d'Esteve Forriol¹⁰.

Pel que fa a les facetes espiritual i musical, sabem que Campos Cosme «vivió con entusiasmo y fervor la vida religiosa de sus tiempos»; i que, en conseqüència, «era miembro activo de la Adoración Nocturna, de la Tercera Orden de San Francisco de Paula y de las Conferencias de San Vicente de Paúl». Així mateix, «perteneció también a la Asociación del Sagrado Corazón de Jesús», pel qual, sens dubte, devia sentir una especial veneració, ja que la representació del Sagrat Cor apareix a totes les targetes de visita i els documents de la «Fábrica de Géneros de Punto» que han arribat fins a nosaltres, com una mena de logotip empresarial o imatge corporativa identificativa. Finalment, sabem que, «como casi todos los hijos del pueblo», Campos «fue alguna vez clavarero del Santísimo Cristo de la Buena Muerte y de Nuestra Señora del Olivar»¹¹.

D'una altra banda, tenim constància que el nostre home fou regidor de l'Ajuntament d'Alaquàs durant la dècada dels anys vint. Si més no, és segur que ho era durant el període en què exercí com a alcalde accidental l'empresari Alfredo Mompó Mullor. Encara que Esteve Forriol no feu referència a aquesta faceta pública del biografat, així es pot llegir a la notícia titulada «Colonia escolar de niñas del Vedad (Torrente). En Alacuás», que publicà el *Diario de Valencia* corresponent al 17 d'agost de 1926: «El día 12, invitadas las niñas [del Vedad] por el Ayuntamiento de Alacuás, verificaron una excursión a este pueblo, siendo recibidas por el alcalde accidental don Alfredo Mompó Mullor, cura párroco don Roque Granell, los concejales señores don Jerónimo Pons Moreno, don

⁹ *Ibidem*, p. 54.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ *Ibidem*, p. 59.

Francisco Campos

FABRICA DE GENEROS DE PUNTO

MAQUINAS PARA COSER
PARA HACER MEDIAS
*** Y ESPECIALES ***

AGUJAS Y ACCESORIOS DE TODAS CLASES, ETC.

• • •

C. DE LA OARDA, 22

VALENCIA

FÁBRICA DE MEDIAS Y CALCETINES

FRANCISCO CAMPOS

REPRESENTANTE:
JULIO HERNÁNDEZ

MAYOR, 25

ALACUÁS (VALENCIA)

FRANCISCO CAMPOS

FÁBRICA DE GÉNEROS DE PUNTO

Mayor, 23

ALACUÁS (Valencia)

ENVÍO a

Sr.

Fig. Valencia, Valencia

Francisco Campos Cosme, don Sebastián Alfonso Sanz y el secretario don Ernesto Conejero Sotos»¹². La qual cosa perfila el nostre compositor com un home molt involucrat i compromés en l'entramat cívic, polític i religiós del municipi d'Alaquàs del primer terç del segle XX.

UN MÚSIC INSPIRAT

D'aquesta manera, no hi ha dubte que fou sobretot en l'àmbit espiritual i religiós on Francesc Campos expressà la que, sens dubte, degué ser la seua principal vocació: la musical. Així, hi ha constància que, «en ausencias eventuales de alguno de los directores de alguna de las dos bandas de música que había entonces en la localidad, [Campos Cosme] los sustituía con plena eficacia y dedicación»; que, fins a la seua mort, va ser l'organista de la parròquia de l'Assumpció; i també, que «fue preceptor y orientó en su carrera musical a un joven de grandes aptitudes para la música, llamado Francisco Guillem, que le sucedió en el puesto de organista». Segons que afirmà Esteve Forriol, Guillem era un xicot amb «poca salud» que despuntava com a «una auténtica promesa como pianista»¹³.

Com que Campos també fou compositor musical, el que més interessa remarcar en aquest treball és que el seu esperit creatiu el portà a compondre diverses peces de música religiosa local, entre les quals en trobem tres que varen fer molta fortuna, ja que, actualment, conserven plena vitalitat. Es tracta de l'Himne a la Mare de Déu de l'Olivar –«Himnes de glòria i honor...»–, una composició escrita en valencià la creació de la qual Esteve Forriol situa entre els anys 1914-1916¹⁴; l'Himne a Sant Francesc de Paula –el famós «Al Mínimo de Dios querido...»–, en castellà¹⁵; i el conegut com a cant de «L'Aurora» –«El Domingo de Pascua radiante...»–, que s'entona durant la matinada del Diumenge de Resurrecció i que també fou escrit en castellà.

Així mateix, sabem que Campos Cosme és l'autor d'un parell de composicions més: un «Canto a la Virgen, ofreciéndole a sus hijas», que Esteve Forriol va reproduir al final del seu treball¹⁶; i «una versión propia del villancico dedicado a la Virgen del Olivar, conocido de ordinario con el nombre de "Carxofa"»¹⁷, que

¹² «Colonia escolar de niñas del Vedad (Torrente)», *Diario de Valencia* (17-VIII-1926).

¹³ ESTEVE FORRIOL, JOSÉ, *op. cit.*, p. 57.

¹⁴ *Ibidem*, p. 65.

¹⁵ *Ibidem*, p. 66.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Ibidem*, p. 57.

és la composició a la qual va fer referència, en 1981, Josep M. Soriano, i que ara volem recuperar.

EL DIETARI DE FRANCESC CAMPOS ALABARTA (1880-1906)

La dedicació de Francesc Campos Cosme a la lírica i a la música no pot ser, en absolut, casual. De fet, sabem que els seus pares, Francesc Campos Alabarta i Àngela Cosme Casted, estaven molt preocupats per la formació cultural dels fills. A més, la relació de parentesc que mantenien amb Àngela Gil Campos (1829-1907), filla d'Alaquàs –concretament, de l'antic carrer de les Eres– i mare dels Benlliure, una de les nissagues d'artistes de més ressò internacional que mai no hagen donat les terres valencianes, també degué actuar en benefici de la sensibilitat artística i cultural dels Campos-Cosme.

D'aquesta manera, en el transcurs de l'article titulat «Els Campos: llegat i tradició d'una família d'esquiladors emparentada amb els Benlliure des de meitat de segle XIX», que Ramon Tarín i López publicà al volum de *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* corresponent a 2010, es fa al·lusió al dietari que redactà Campos Alabarta. Segons Tarín, «es tracta d'un xicotet diari personal [...] que conserva actualment la família Garcia Campos, on el seu avi anava anotant dates importants com ara el naixement o mort dels seus fills. L'*Agüelo Quiquet* (com és anomenat per la família), comença el manuscrit amb la partida del seu matrimoni amb Àngela Cosme Casted, datada en Alaquàs el dia 2 d'octubre de 1880, i acaba el 16 de maig de 1892 amb la mort de la seua filla Angeleta a l'edat de tres anys i mig»¹⁸.

De seguida que vaig llegir les paraules de Tarín, se'm va despertar l'interés de conèixer aquell document, ja que vaig pensar que devia tractar-se d'un dels textos de memòria privada més antics, juntament amb la llibreta d'arrendament de Miquel Ferrer que posseeix Baltasar Escrivà –que comença en 1866 i acaba en 1919–, que es deuen conservar a Alaquàs. I, amb la intenció de consultar-lo, em vaig adreçar a la família Garcia-Campos, que és qui el custodia.

La consulta del dietari, que realment finalitza en 1906 –i no en 1892–, em resultà agredolça, ja que esperava trobar, juntament amb les anotacions més

¹⁸ TARÍN I LÓPEZ, RAMON, «Els Campos: llegat i tradició d'una família d'esquiladors emparentada amb els Benlliure des de meitat de segle XIX», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 2010, p. 70.

Francesc Campos Alabarta i Àngela Cosme Casted.

estrictament personals i familiars, d'altres de tipus local i general, tal com acostuma a ser habitual en aquest tipus de documents. Passa, però, que el dietari de Campos Alabarta –l'*Agüelo Quiquet*– és ben succint, ja que està integrat per una llibreta de dimensions reduïdes amb cinc fulls escrits, sense encapçalament ni numeració, que inclouen dotze breus anotacions referides a esdeveniments estrictament personals –i encara molt limitats–, com són: el seu matrimoni i el naixement i defunció de set dels seus fills i filles.

Tanmateix, l'interés del dietari, en tant que document de memòria personal d'una família del nostre municipi, és indubtable. I és per això que el transcriu a continuació. Com apunta l'amic Manuel Portugués, amb aquest quadernet Campos Alabarta creà un llibre de família *avant la lettre*: trenta-cinc anys abans de la seua instauració oficial, que tingué lloc –per part del Ministeri de Gràcia i Justícia i a través d'una llei signada per Alfons XIII– el 15 de novembre de 1915. Curiosament, cal assenyalar que el dietari indica l'hora exacta del naixement de tots i cadascun dels plançons; i també, que ignora els segons cognoms dels dos membres del matrimoni, reflectint així, únicament, els que prendran els fills: Campos Cosme.

TRANSCRIPCIÓ DEL DIETARI

[f. 1r] Partida de matrimon[i]o¹⁹

Recivimos el sacramento del matrimonio yo, Franc[isc]o Campos, con Ángela Cosme, de 26 años y meses, día dos de octubre del año 1880, en Alacuás.

Nació Franc[isc]o Campos Cosme, día 11 de julio, a las cuatro y media de la tarde, del año 1881, en Alacu[ás].

Nació Ángela Campos Cosme, día dieciocho de noviembre, a la una de la tarde, del año 1884, en esta.

[f. 1v] [Fall]eció José Campos Cosme, día tres de junio, a las nueve de la mañana, del año 1883, en esta²⁰.

Año 1886

Nació José Campos Cosme, día 28 de diciembre, a las 6 de la mañana, del año 1886, en esta.

Falleció mi [h]ija, Ángela Campos Cosme, el 16 de mayo año 1888, de 3 años y medio menos dos días, en esta, al [sic] 5 y media de la mañana.

[f. 3r] Año 1889

Nació Á[n]gela Trinidad, día 6 de marzo del año 1889, a las seis de la mañana, día Seniza.

¹⁹ En la transcripció del text, s'ha respectat escrupolosament el lèxic del document, i únicament s'han regularitzat segons la normativa actual els signes de puntuació i l'ús de majúscules i minúscules. Així mateix, s'han desenvolupat aquelles parts del text elidides o mutilades.

²⁰ Com resulta evident, aquesta anotació no segueix l'ordre cronològic. A més, cal fer notar que, entre el naixement de Francesc i el d'Àngela, el dietari recull una anotació tatxada amb una creu que diu així: «Nació José Campos Cosme, día dos de marzo, a las seis y media de la mañana, del año 1883, en esta, y falleci[ó]». Per tant, o es tracta d'un error, o cal enllaçar l'anotació tatxada amb la que hem deixat com a vàlida, i que comença amb el text «[Fall]lació José Campos Cosme...».

Año 1891

Nació Salvador Campos Cosme, día cuatro de junio de 1891, a las 7 ½ de la mañana, en Alacuás.

[f. 3v] Año 1894

Nació Vicente Campos Cosme, día 14 junio, a las dos de la tarde del año 1894, en Alacuás.

Año 1896

Nació Elvira Campos Cosme, día 28 diciembre, a las cinco de la tarde 1896, en Alacuás.

[f. 4r] +

Falleció Salvador Campos Cosme, día 19 nobiembre, a las siete y media de la mañana, en el año 1906.

UNA LLARGA NISSAGA ALAQUASERA

Com els Alòs²¹, els Bessó²² i encara d'altres, la nissaga familiar dels Campos és una de les més extenses i productives d'Alaquàs. Tal com constata Ramon Tarín, «la trobem documentada ja al segle XVIII, en el llibre de registre de casaments i naixements de l'arxiu parroquial de l'església de l'Assumpció d'Alaquàs de 1773»²³. I entre els seus membres figuren personatges tan carismàtics i notoris com la mare Josefa Campos Talamantes, fundadora de la congregació de les Operaries Doctrineres²⁴.

²¹ TARÍN LÓPEZ, RAMON, «La família Alòs i l'alqueria de Bàrtol», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 2016, p. 169-210.

²² SORIANO BESSÓ, JOSEP MARIA, «Els Blaiets», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 2000, p. 179-189.

²³ TARÍN I LÓPEZ, RAMON, *op. cit.*, p. 66. Tanmateix, en 1983 Enric Juan documentà la presència del cognom «Campos» en Alaquàs cinquanta-dos anys abans: en 1721. Vegeu: JUAN REDAL, ENRIC, «Onomástica y movilidad de población en la villa de Alaquàs (siglo XVIII)», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 1983, p. 33.

²⁴ Al respecte, vegeu els treballs: GARCIA, JOSEFA, «Madre Josefa Campos y su obra hasta 1925», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 1982, p. 75-101; i SANZ, Mª ÀNGELES, «Madre Josefa Campos, una hija de Alaquàs declarada venerable», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 2000, p. 103-113.

D'aquesta manera, Tarín apuntà que, «a més de donar extraordinaris artesans de l'esquilada», la família «també ha donat fills molt il·lustres que arribaran a assolir un gran prestigi dintre les diferents parcel·les que encerclen la societat valenciana: capellans, monges o religioses», com ara l'esmentada Mare Josefa Campos; «polítics com ara els germans Joan i Elvira Garcia Campos; i, com no, pintors i escultors de la talla dels Benlliure»²⁵, ja que Francesc Campos Alabarta era «nebot per línia paterna d'Àngela Gil Campos, la mare dels Benlliure»²⁶.

En aquest sentit, és important remarcar, tal com va fer Tarín en el seu dia, que, «malgrat la trajectòria, i més enllà de l'estat social o cotes de fama aconseguida, els germans Benlliure [Marià i Josep] no oblidaran mai, al llarg de les diferents etapes de la seua vida, visitar Alaquàs, el poble natal de sa mare»²⁷. I no sols visitar-lo, sinó també comprometre's en la conservació del patrimoni arquitectònic del municipi, ja que, d'una banda, és ben conegut el paper decisiu que, en 1918, en el moment en què hom intentà enderrocar el nostre Castell-Palau, jugaren els dos Benlliure en la declaració del monument com a edifici històric i artístic²⁸; i d'una altra, encara que no tan conegut, sabem que a finals del segle XIX «el pintor [Josep Benlliure] havia intentat, sense èxit, adquirir [...] el sumptuós palau dels Pardo de la Casta d'Alaquàs»²⁹, cal pensar que amb la intenció de lliurar-lo del progressiu deteriorament que, des de segle i mig enrere, afectava l'immoble.

En referència a Francesc Campos Cosme, que és el membre de la família que ara més interessa destacar, ja hem vist com el dietari del seu pare assenyala

²⁵ TARÍN I LÓPEZ, RAMON, op. cit., p. 71.

²⁶ *Ibidem*, p. 70.

²⁷ *Ibidem*, p. 80. Resulta interessant apuntar també que «fruit de les diferents estades de José Benlliure a Alaquàs serà la immortalització d'alguns veïns retratats baix les pinzellades de l'insigne pintor com ara el ja citat Tio Paco d'Alaquàs, quadre que es troba exposat en la segona planta de la Casa Museu Benlliure al carrer Blanqueries, el retrat d'Àngela Gil Campos, la mare del pintor, exposat a la planta baixa de l'edifici pairal, o bé el retrat de Petra García Solaz, la dona del tio Pepe l'*Esquilaor* (propietat privada), que va ser pintada quan ella tenia 18 anys», *ibidem*, p. 80-81. Per cert, tal com ens comunica Elvira Garcia Campos, Petra Garcia Solaz va morir en 1918 víctima de l'epidèmia coneguda amb el nom de «Grip Espanyola». Sobre «el parentesc dels Benlliure i la seua relació amb Alaquàs», vegeu les pàgines 72-87 del treball de TARÍN.

²⁸ Sobre la reacció i actuació, en març-abril de 1918, dels germans Benlliure, aleshores Marià era Director General de Belles Arts, vegeu els treballs de: ROSELLÓ JAUNZARÁS, TOMÁS, «En defensa del Castell d'Alaquàs: el patrimoni d'un poble (1918)», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 2010, p. 115-136; i ROCA RICART, RAFAEL, «El poema de pedra. Notes històriques sobre el Castell-Palau d'Alaquàs», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 2000, p. 9-36.

²⁹ TARÍN I LÓPEZ, RAMON, op. cit., p. 77-78.

que nasqué l'11 de juliol de 1881 i fou el major de set germans. I per això, sens dubte, per ser el primogènit, fou batejat amb el nom patern.

Vint mesos després, el 2 de març de 1883, nasqué el seu germà Josep, que moriria de manera prematura al cap de tres mesos, concretament el 3 de juny. El 18 de novembre de 1884 veié la llum la primera germana, a qui posaren de nom Àngela, igual que a sa mare; i que, dissortadament, també faltà quan tan sols tenia tres anys i mig, el 16 de maig de 1888.

Un any i mig abans, però, el 28 de desembre de 1886, havia nascut un nou germà de Francesc, a qui els pares posaren el nom de Josep, com el fill que havia faltat en 1883. I quan Francesc estava a punt de complir els deu anys, el 4 de juny de 1891, el matrimoni Campos Cosme tingué un nou fill, a qui posaren de nom Salvador; i que, dissortadament, va faltar quan tenia quinze anys, el 19 de novembre de 1906. Era el tercer que moria d'una manera prematura.

Finalment, els dos darrers fills del matrimoni Campos Cosme varen ser: Vicent, que nasqué el 14 de juny de 1891³⁰, i que amb els anys es casaria amb Francisca Llàcer; i Elvira, que vingué al món el 28 de desembre de 1896, exactament deu anys després que el seu germà Josep. Amb el pas del anys, Elvira contragué matrimoni amb Miquel Tàrraga, de la família dels Garrofins.

En darrer terme, cal destacar que, de la relació que Francesc Campos Cosme mantingué amb els seus parents, els Benlliure, ens han pervingut tres cartes postals que reproduïm a continuació³¹: les dues primeres estan adreçades al fill del pintor, Josep Benlliure Ortiz (1884-1916), més conegut com «Peppino» –va nàixer a Roma–, que també era pintor i es llevava sols tres anys de diferència amb Francesc. La tercera, però, està adreçada a Josep Benlliure pare, i fou redactada amb motiu de la defunció prematura de «Peppino».

D'aquesta manera, a la primera de les epístoles, datada a Alaquàs el 22 de maig de 1911, Francesc explicava a Peppino Benlliure que, en les següents setmanes, tenia previst viatjar a Madrid –lloc de residència del cosí– per a participar en el Congrés Nacional Eucarístic com a delegat de la secció de l'Adoració Nocturna;

³⁰ Els germans Josep i Vicent varen ser els qui, a la fi, heretaren l'ofici patern d'esquilador. *Ibidem*, p. 65.

³¹ Tots tres documents, que varen ser identificats en el seu dia per Ramon Tarín, es conserven a l'arxiu de la Casa-Museu Benlliure.

Retrats que Josep Benlliure pintà de Petra Garcia Solaz, muller de Pepe Campos Ferrer l'*Esquilaor*.

i que confiava a trobar-lo allí i a recollir «la estampa» que, sens dubte, devia haver-li encomanat prèviament:

CARTA A JOSEP BENLLIURE ORTIZ, «PEPPINO» (22 DE MAIG DE 1911)

Apreciable Pepino:

Mi salud es buena, lo mismo te deseo disfrutes de esta gracia.

Estas mis cortas y desaliñadas letras son para indicarte que tengo que hir a hesa (á Madrid) al Congreso Eucarístico Internacional porque me han delegado en esta la Sección Adoradora Nocturna, y boy en representación de la misma, así es que ya nos beremos por ese Madrid y entonces, si tienes hecha la estampa, pues me la traeré yo mismo sin que tengas necesidad de molestarte en nada. Ya sé por tu madre que no la has podido hacer para cuando quedamos, pero heso es lo miso, ya se lo dije a tu madre que te dijera que cuando te fuera más fácil, y sin perjuicio de tus que hicieses, la hicieses.

Ya te escribiré en oportunidad para cuando será mi llegada a esa.

Sin más por haora, recibe expresiones de toda mi familia y de este tu afmo. S.S.
tu primo,

Franc[isc]o Campos

Alacuás, 22 de mayo de 1911

A la segona de les cartes, datada a Alaquàs huit mesos després, el 24 de gener de 1912, Campos traslladava al seu cosí «el contento que todo el pueblo ha experimentado al ber tu magnífica y graciosa obra, esa obra encantadora de esa Virgen del Rosario que nos has pintado y que todo el pueblo ha aplaudido con entusiasmo». Es tractava, com resulta evident, d'un retrat de la Mare de Déu del Rosari que, segons Ramon Tarín, «havia pintat ell per a la Confraria» i que portava per títol «La Verge del Rosari»³². De fet, la signatura de Campos s'acompanya de la d'onze alaquasers més, membres de la Confraria, cal pensar:

CARTA A JOSEP BENLLIURE ORTIZ, «PEPPINO» (24 DE GENER DE 1912)

Alacuás, 24-1-12

Apreciable primo:

Dicha y felicidad y toda suerte de prosperidad te desea en este año este que toma la pluma para darte el más puro saludo; uniéndose a este el de mi esposa, de mis padres, hermanos y tíos y toda la familia.

Tengo el gusto de participarte en esta el contento que todo el pueblo ha experimentado al ber tu magnífica y graciosa obra, esa obra encantadora de esa Virgen del Rosario que nos has pintado y que todo el pueblo ha aplaudido con entusiasmo.

Pepe, no me canso de mirar tan bella cara, y lo mismo lo hacen cuantos la ben, así es que estoy satisfecho de que has llegado por tu religiosidad a pintar una imagen como ella se merece.

Pepe, también te participo que barios amigos de los que se han admirado de ber tu obra me han encargado que te salude de parte de ellos, dándote la henorabuena, así es que de parte de toda la familia recibe la henorabuena en primer y en más

³² TARÍN, RAMON, *op. cit.*, p. 85.

**BASTIDORES DE BORDAR
DAMEROS - NECESERES
TAMBORES - BOMBOS**

SUCESOR DE

Alfredo Mompó Mullor

Fábrica de Juguetes - Panderetas y Castañuelas

FUNDADA EN 1907

Despacho: Dr. Barberá, 6 Talleres: Canalejas, 5 y 7
ALACUAS (Valencia)

Publicitat de la fàbrica d'Alfredo Mompó Mullor, alcalde accidental d'Alaquàs.

LA SIERVA DE DIOS

Reverendísima

**Madre Josefa de la Virgen de los
Dolores Campos Talamantes**

Fundadora de las Religiosas
Operarias Doctrineras
de Nuestra Señora de los Dolores

Alacuás, 21 de Enero de 1872
Alacuás, 30 de Junio de 1950

Recordatori de la Mare Josefa Campos.

Francesc Guillem Medina (1920-1938),
deixeble de Francesc Campos Cosme.

preferente la de tu primo

Franc[isc]o Campos

En testimonio de gratitud, firman los siguientes, quedando a tu disposición estos mis amigos:

Francisco Boscá, Manuel Ferrer, Tomás Lluna, Remigio Andrés, José Planells, Franc[isc]o Estreder, Blas Catalá, Pascual Gil, Tomás Gil, Franc[isc]o Guillem, Gerónimo Pons.

Finalment, la tercera de les epístoles portava data del 24 de setembre de 1916, i tenia com a objecte traslladar, a Josep Benlliure Gil, «que los Sres. Cofrades del Smo. Rosario de la Aurora de esta, han ofrecido por el alma de Pepito (q. e. d.) un rosario en el que presida el cuadro por él pintado, una misa cantada y comunión, y me encargan que en nombre de todos ellos le de el pésame por tan sensible pérdida»:

CARTA A JOSEP BENLLIURE GIL (24 DE SETEMBRE DE 1916)

Alacuás, 24 de septiembre de 1916

Sr. D. José Benlliure

Valencia

Apreciable tío:

La presente es para manifestar a V. que los Sres. Cofrades del Smo. Rosario de la Aurora de esta han ofrecido por el alma de Pepito (q. e. d.) un rosario en el que presida el cuadro por él pintado, una misa cantada y comunión, y me encargan que en nombre de todos ellos le de el pésame por tan sensible pérdida.

Dios le tenga en el cielo.

Suyo afmo. S.S. y sobrino

Francisco Campos

LA CARXOFA DE FRANCESC CAMPOS COSME

A diferència del que va fer amb els himnes a la Mare de Déu de l'Olivar i a Sant Francesc de Paula, i amb el «Canto a la Virgen», José Esteve Forriol no va transcriure la lletra del «villancico dedicado a la Virgen del Olivar» al seu article. Sí que va reproduir-hi, però, una còpia de la partitura del motet que, com a Josep M. Soriano, en el seu dia li degué facilitar una de les filles de l'autor, Pilar Campos Ferrer, operària doctrinera que «trabaja arduosamente por conservar la memoria de las virtudes de su padre»³³.

Succeix, però, que la reproducció d'aquella partitura –que podem observar a la pàgina 58 del treball d'Esteve–, a més de ser deficitària, no portava peu de foto identificatiu. D'aquesta manera, resulta de tan difícil lectura que, probablement, degué passar desapercebuda per a la majoria dels lectors de l'estudi. I és així que, en atenció al que en aquell mateix article explicava Esteve –que, «actualmente, muchos de estos papeles», en referència a les partitures de Campos Cosme, «se han perdido totalmente o están en paradero desconocido»³⁴ –, molt poques persones –per no dir-ne cap– degueren adonar-se que aquelles fotocòpies eren la partitura del «Villancico a la Virgen del Olivar».

El fet d'oferir la Carxofa de Campos d'una manera «estranya», podríem afirmar, i de no realitzar cap referència explícita, en el transcurs del treball, a la conservació d'una còpia de la partitura, provocà que no es tinguera consciència col·lectiva de l'existència del document reproduït per Esteve Forriol. Fins que, en juliol de 2017, mentre els membres de l'*Associació d'Amics i Amigues del Cant de la Carxofa* i de la Unió Musical d'Alaquàs, juntament amb diversos alaquasers i alaquaseres, ens trobàvem en procés de recaptació de documentació per tal de formalitzar la petició com a Bé d'Interés Cultural per al Cant de la Carxofa, Josep M. Soriano ens va comunicar, a Paco Pons i a mi, que conservava una fotocòpia de la Carxofa de Campos. Una còpia que, com he dit abans, li va proporcionar, durant l'entrevista que mantingueren a inicis de la dècada dels anys huitanta, la filla del compositor, Pilar Campos.

A la còpia de la partitura en qüestió –que reproduisc en apèndix– no consta la data d'escriptura d'aquesta versió pròpia de la Carxofa a la Mare de Déu de l'Olivar. Però, seguint el fil del testimoni que Pilar Campos oferí a Soriano, la més que probable data de composició i estrena de la peça degué ser l'any 1918, en

³³ ESTEVE FORRIOL, JOSÉ, *op. cit.*, p. 54.

³⁴ *Ibidem*, p. 57.

què el nostre protagonista fou clavari de la Mare de Déu de l'Olivar. De fet, al voltant de 1980 Pilar Campos també facilità a Soriano un llistat amb el nom dels tretze hòmens que varen conformar la clavaria de 1918, i que coincideix amb el que, en 1992, publicà Esteve Forriol³⁵.

Així, a tenor de les anotacions que durant la trobada amb la filla del compositor va recollir Soriano, tot sembla indicar que, en 1918, cantà la Carxofa de Campos Cosme el xiquet Paquito Estreder, de «ca l'Estanqueret»; i que, molt probablement també, deu anys després, en 1928, fou novament interpretada pel xiquet Francesc Guillem Medina, fill de l'anomenada «Casa Redona», que havia nascut en març de 1920 i va morir per malaltia en setembre de 1938, en plena Guerra Civil. I que, com sabem, era deixeble de Campos Cosme³⁶.

Francesc Campos Cosme va faltar, com hem assenyalat, en octubre de 1930; i és quasi segur que, en els anys posteriors, a causa de la Segona República i de la Guerra Civil, la seua Carxofa va quedar en l'oblit. Fins cinquanta anys després, en què la seua filla Pilar en reivindicà la memòria, tal com es pot constatar en els treballs que publicaren, en *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Josep M. Soriano –en 1981– i José Esteve Forriol –en 1992.

Pel que fa tant a la lletra com a la música de la seua Carxofa, podem dir que difereixen notablement de les conegudes i atribuïdes a Rigobert Cortina. És a dir, que la versió té personalitat pròpia. Però que, això no obstant, conserva elements que recorden les versions generals, per així dir, i més conegudes.

D'aquesta manera, la lletra, escrita originàriament en castellà, presenta la forma d'una pregària que apel·la a la protecció i la salvació d'«esta villa»; i demana a la Patrona que guarde «la prenda querida / de todo mal y pecado», és a dir, que salve «a sus hijos, por tu amor, / que os lo piden con fervor». Com la de Cortina, també comença i acaba amb el sintagma «Gloria a ti», la qual cosa manifesta la voluntat d'evocar la versió anterior i tradicional.

Respecte a la música, en opinió d'Enric Parreño, mestre de la Unió Musical d'Alaquàs, es tracta d'un cant «molt interessant i original organitzat en tres parts

³⁵ *Ibidem*, p. 64.

³⁶ Trobareu més referències sobre Francesc Guillem Medina i un parell de fotografies al meu treball titulat «Aproximació a la història del cant de la Carxofa d'Alaquàs», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 2016; concretament a les pàgines 44, 46, 50 i 53.

que van de menor a major velocitat». Així, «la primera part funciona a mode d'introducció lenta amb final en dominant; la segona es presenta en allegretto; i la tercera, més ràpida –en allegro–, repeteix la mateixa estructura rítmica i melòdica que la segona. També incorpora una coda final en vivo que es tanca amb el “Glòria a tu”».

D'una altra banda, ben interessant i eloqüent resulta també la darrera estrofa del cant, en què l'autor demana a la Patrona que guarde la vila d'Alaquàs «de toda peste / y de toda tempestad». Tal com m'ha fet observar Manuel Portugués, a Campos Cosme li tocà viure les dues «pestes» o epidèmies més mortíferes que, abans de l'actual pandèmia del coronavirus, han conegut les terres valencianes: el còlera de 1885, quan a penes tenia 4 anys; i, ja d'adult, la grip espanyola de 1918. És a dir, del mateix any en què calcule que fou estrenada la Carxofa³⁷. Per tant, és molt probable que, quan n'escrigué la lletra, l'anomenada grip espanyola ja estava en marxa. I que Campos s'hi referira directament amb el vers final en què desitjava que la Mare de Déu de l'Olivar guardara el poble d'Alaquàs «de toda peste»; ja que, al respecte, sabem que aquella epidèmia, que assolí la màxima mortaldat a finals de setembre i principis d'octubre, costà la vida a molts habitants d'Alaquàs³⁸.

Per tot això i encara més, ens trobem davant d'una gran troballa musical que evidencia l'interés, la confiança i el fervor que, històricament, els habitants d'Alaquàs han dipositat en el Cant de la Carxofa. Una versió ja centenària, la de Campos Cosme, que enriqueix el patrimoni artístic i cultural del municipi d'Alaquàs. I que, per això mateix, urgeix posar en coneixement general i al servei del nostre poble.

D'una altra banda, i encara que fou redactada en castellà, com que les lletres de les Carxofes a la Mare de Déu i al Crist de la Bona Mort estan, a hores d'ara, plenament acceptades i consolidades en la seua versió valenciana –que data, recordem-ho, de la dècada dels anys 80 del segle XX–, diversos membres de la Unió Musical d'Alaquàs, del col·lectiu *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs* i de l'Associació d'Amics i Amigues del Cant de la Carxofa varen apuntar la conveniència de traduir-la al valencià, una tasca que, amb l'ajuda d'Enric Parreño, m'he encarregat d'enllestir.

³⁷ Vegeu: PEIRÓ CAMPS, CONSUELO, «Las últimas epidemias en Alaquàs: el cólera de 1885 [y] la gripe de 1918», *Quaderns d'Investigació d'Alaquàs*, Alaquàs, 1990, p. 59-76.

³⁸ Sobre el còlera de 1885 i la grip de 1918, vegeu també els meus articles: «El còlera de 1885 en Alaquàs», www.levante-emv.es, 9 de juny de 2020; i «La grip de 1918 en Alaquàs», www.levante-emv.es, 21 d'abril de 2020.

Així mateix, i pel que fa a la música, la partitura localitzada presenta, tan sols, la música i la lletra destinades a l'infantillo: «Una partitura de principis de 1900, en concret una partícula manuscrita (amb bona cal·ligrafia), amb la veu de l'infantillo i la lletra (en castellà)», en paraules de Parreño.

D'aquesta manera, i per tal que en el futur puga ser interpretada per banda i/o orquestra, ha calgut portar a terme l'adaptació i els corresponents arranjaments musicals de la partitura originària. Un treball del qual s'han ocupat, amb la màxima diligència, Enric Parreño i Salvador González. Parreño explica el procés d'adaptació musical de la següent manera: «El primer que vàrem fer fou digitalitzar-la amb un editor de partitures sense cap modificació, respectant la música tal i com apareixia a l'original. Més tard, atesa la singularitat de la troballa, vam insistir per vore si la mateixa font podia aconseguir l'acompanyament, ja fora d'orgue, banda... Crec, quasi amb total seguretat, que el compositor també va escriure l'acompanyament a la melodia de l'infantillo, i que possiblement es tractava d'una versió per a orgue, l'instrument que Campos tocava a la parròquia».

Siga com siga, el ben cert és que tan sols disposàvem de la partitura amb la veu. I per això, continua Parreño, «amb l'ajuda de Salvador González Moreno, vam crear un acompanyament que és totalment original, tot i que, d'alguna manera, a l'igual que la partícula de Campos Cosme, segueix l'estil de la Carxofa de Rigobert Cortina». Perquè puga fer-se'n ús sempre que convinga, reproduïm en apèndix la partitura elaborada per Parreño i González.

Tal com de seguida varen entendre els membres de la Unió Musical d'Alaquàs i de l'Associació d'Amics i Amigues del Cant de la Carxofa, una vegada localitzada i analitzada la versió de la Carxofa que Francesc Campos Cosme compongué, quasi amb tota probabilitat, en 1918 resultava peremptori posar-la a l'abast del veïnat per tal que passe a ampliar el patrimoni musical i literari de la localitat. Això és el que hem fet al llarg d'un procés que s'inicià durant l'estiu de 2017. I ara sols cal esperar que aquesta nova versió del famós motet siga presentada i interpretada en públic. Un acte que, sens dubte, constituirà un esdeveniment cultural de primera magnitud per al nostre municipi i per a tota la comarca de l'Horta. I que, n'estic convençut, permetrà engrandir una tradició local i comarcal, la del Cant de la Carxofa, que per mèrits històrics, artístics i antropològics les nostres autoritats autonòmiques haurien de declarar com a Bé d'Interés Cultural.

AGRAÏMENTS

Aquest treball no hauria sigut possible sense l'ajuda de diversos alaquasers i alaquaseres, que no han dubtat a posar a la meua disposició documents, anotacions i fotografies. O que han tingut l'amabilitat de llegir les línies que precedeixen i corregir-les. Així, vull donar les gràcies a Josep M. Soriano, Ramon Tarín, Enric Juan, Paco Pons, Baltasar Escrivà i Manuel Portugués, pel seu treball de revisió i investigació i documentació de fets i de persones. També, a les germanes Carmen, Amparo, Trini i Elvira García Campos, que no han dubtat a obrir-me els seus arxius familiars. A la família Tàrraga-Benlloch, i particularment a Pepica Benlloch Paredes, per la informació i les imatges facilitades. I als mestres Enric Parreño i Salvador González, pel seu impagable treball musical. A tots ells i elles, i encara a d'altres persones que, d'una manera o una altra –com ara els membres de l'*Associació d'Amics i Amigues del Cant de la Carxofa* i de la Unió Musical d'Alaquàs–, m'han ajudat a redactar l'estudi, el meu agraïment més sincer i coral.

APÈNDIX DOCUMENTAL:

TRANSCRIPCIÓ DE LA LLETRA DE LA CARXOFA DE FRANCESC CAMPOS COSME:

Villancico a la Sma. Virgen del Olivar

Gloria a ti, madre piadosa,
gloria a ti, bendita oliva.
Desde ese trono bendito,
escucha, escucha nuestra plegaria,
escucha nuestra plegaria.

Salva esta villa, María,
y a sus hijos, por tu amor,
que os lo piden con fervor
postrados ante tu altar.

Guarda la prenda querida
de todo mal y pecado.

Sálvala. Sed nuestro amparo,
oh Virgen del Olivar.

Guarda la prenda querida
de todo mal y pecado.

Sálvala. Sed nuestro amparo,
oh!, Virgen del Olivar.

Guarda, Virgen del Olivar.

Escucha nuestra plegaria.

Por la fiesta que te ofrece
hoy la villa de Alaquàs,
alcánzale nueva paz,
pon a sus males remedio.

Guárdala de toda peste
y de toda tempestad.

Y por una eternidad
te goce siempre en el cielo.

Guárdala de toda peste
y de toda tempestad.

Y por una eternidad
te goce siempre en el cielo.

Guarda, goce siempre en el cielo, amén.

Escucha nuestra plegaria.

Gloria, gloria, gloria [a] ti!

Fin

TRADUCCIÓ DE LA LLETRA DE LA CARXOFA
DE FRANCESC CAMPOS COSME:

Carxofa a la Mare de Déu de l'Olivar

Glòria a tu, Mare piadosa,
glòria a tu, beneïda Oliva.
Des d'este bell tron beneït,
escolta, escolta nostra pregària,
escolta nostra pregària.

Salva esta vila, Maria,
i als seus fills, pel teu amor,
que ho demanen, amb fervor,
prostrats davant de l'altar.
Guarda'ns, Oliva estimada,
de tot mal i pecat.

Salva'ns i sigues refugi,
oh!, Mare de l'Olivar.
Guarda la penyora estimada
de tot mal i pecat.
Salva'ns i sigues refugi,
oh!, Mare de l'Olivar.
Guarda, Mare de l'Olivar.

Escolta nostra pregària.
Per la festa que ofereix
hui la vila d'Alaquàs,
atorga-li nova pau,
posa als nostres mals remei.

Guarda-la de tots els mals
i de tota tempestat.
I per una eternitat
et gaudirà sempre al cel.
Guarda-la de tots els mals
i de tota tempestat.
I per una eternitat
et gaudirà sempre al cel.
Guarda sempre al cel, amén.

Escolta nostra pregària.
Glòria, glòria, glòria a tu!

Fi

Conxa Forment Montalt, durant la Carxofa del Crist de la Bona Mort de 1951.

Milanesco a la S^{ma} Virgen del Olivo

La orquesta este punto baje *triple obligato*

facilita con la orquesta

Glo-ria a ti ma-dre pla-do su glo-ri-a
a ti ven-di-ta o-li-va des-de e-ni-trar no-ban-di-to es
cu-cha es cu-cha nuesta ple-ga-ria
es-cu-cha nuesta ple-ga-ria.
Sal-vaes-ta-vi-las Mu-ri-a ya sus hi-jos por tua
mor- que es to-pi den con fur-ven por
ma-dos an-te tual car-guar da la pre-ni-da que
vi-da de to-do mal y pe-ca-do Sal-va
la sed-nuestro am-pa-ro Oh vir-gen del O-li
var Gu-ar-da la prenda que vi-da de to-
do mal y pe-ca-do Sal-va la sed-nuestro am-
pa-ro Oh vir-gen del O-li var Gu-ar-da

Partitura original de Francesc Campos Cosme.

vir-gen del O - la - vor
 Bi - ca - da nuestra pla - garia Por la fiesta que te
 fre ce hoy la vi - la dea - la cuas -
 al - can - za - le nue - va paz pen - -
 a sus ma - les re media Guár - da la - de to da
 por te y de to da tem - po tad y por
 u nae - ter ni dad - te go ce siem - pre en el
 cielo Guár - da la de to da por te y - de to da tem - po
 tad y - por u nae - ter ni dad te go ce siem - pre en el
 cielo Guár - da go ce siem - pre en el cie - lo amen
 Bi - ca - da nuestra pla - garia
 O - ra - te - a - glo - ri - a - ti - - - - - Fin

Carxofa a la Mare de Déu de l'Olivar

Infantíll

Francesc CAMPOS COSME

Traducció: Rafa ROCA

Revisió i Instrumentació: Enric PARRERO - Salvador GONZÁLEZ

Tranquil 5 Recitat 6 *mf*

Glò - ria_a tu Ma - re pia - do - sa, glò - ri_a_a

tu, be - ne - j - da O - lí - va. Des d'es - te hell tron be - ne - it, es -

col - ta es - col - ta nos - tra pre - gä - ria, 20 Allegretto

es - col - ta nos - tra - pre - gä - ria. 2 2 2

Sal - va_es - ta vi - la, Ma - ri - a, i als seus fills, pel teu a -

mor, que ho de - ma - nen amb fer - vor, pros

trats da - vant de l'al - tar. Guar - da'ns, O - lí - va_es - tí -

ma - da, de tot mal i de pe - cat, Sal - va'ns i si - gues re -

fu - gi, oh! Ma - re de l'O - lí - var, Guar - da la pe - nyo - ra_es - tí -

ma - da de tot mal i de pe - ca - t, Sal - va'ns i si - gues re - fu - gi, oh!

Ma - re de l'O - lí - var. Guar - da la Ma - re de l'O - lí - var. 2 *ritardando* a tempo

Partitura adaptada de Francesc Campos Cosme.

48 **Tempo I** 10 **58** *f* Es - col - ta nos - tra - pre - gä - ria, **2** 62 Per la fes - ta que o - fe -

63 reix hui la vi - la d'A - la - quäs a - tor - ga - li no - va

67 pau, po - sa als seus mals re - mei. Guar - da - la de tots els

71 mals i de to - ta fem - pes - tat. I per u - na e - ter - ni - tat et

76 gau - di - rä sem - pre al cel. Guar - da - la de tots els

79 mals i de to - ta tem - pes - tat. I per u - na e - ter - ni -

83 1. tat et gau - di - rä sem - pre al cel. 2. *rallentando* Guar - da - la Guar - da sem - pre al cel, a -

87 *à tempo* **88** **Tempo I** 10 **98** *f* men. Es - col - ta nos - tra - pre - gä - ria,

100 *Più mosso* Glò - ria, glò - ria, glò - ria a na!

Carsofa a la Mare de Déu de l'Oliver -2-